

FULLETS HISTÒRICS FRANCESOS, DE TEMA GIRONÍ, A LA BIBLIOTECA MUNICIPAL DE TOLOSA DE LLENGUADOC

PEP VILA

En els darrers anys molts historiadors, des de diverses òptiques i mètodes, han començat a interessar-se pels fullets, els impresos, els plecs solts que, escrits majoritàriament en català i castellà, donen molta informació sobre els moments cabdals de la història de Catalunya. La seva temàtica, lluny de ser reduïda, abraça també molts altres camps de recerca i d'actuació. El ventall és més ampli: sermonaris, privilegis, disposicions legals, literatura de canya i de cordill, coronacions, funerals, avisos, notícies, successos, catàstrofes naturals, etc. Tots són, en definitiva, mostres de la primitiva premsa hispànica. Quan ens referim a aquest tipus de col·leccions hom pensa ràpidament en el famós *Catálogo de Obras en Lengua Catalana* de Marià Aguiló (Madrid 1923); el *Catálogo de la col·lecció de fullets Bonsoms* (Barcelona, 1974), la *Biografía de Cataluña. Notas para su realización (1481-1765)* (Madrid, 1980) de María del Carmen Simón Palmer, entre molts d'altres treballs. Darrerament comptem amb el recull de fullets provinents de la Biblioteca Nacional de Lisboa publicats pel catalanòfil Henry Ettinghausen, *Notícies del segle XVII: La Premsa a Barcelona entre 1612 i 1628* (Arxiu Municipal, Ajuntament de Barcelona, 2000, 605 pàg.). En 1993 aquest historiador ja va editar en quatre volums, una meritòria replega de plecs propagandístics relacionats amb la Guerra dels Segadors. Malauradament hi ha encara molts buits per cobrir. A la Biblioteca Lambert Mata de Ripoll, a la del Palau de Peralada, a la Biblioteca Municipal i als Arxius Departamentals dels Pirineus Orientals de Perpinyà, al fons Vallat de la Biblioteca Municipal de Montpeller, etc., hi ha moltes col·leccions d'a-

questes relacions encara poc explotades.

Amb motiu d'una breu estada que vaig fer a la Biblioteca Municipal de Tolosa de Llenguadoc, vaig tenir l'oportunitat de prendre nota i de consultar una petita col·lecció de plecs francesos dels segles XVII i XVIII que informen sobre els progressos de les campanyes militars a les comarques gironines que la premsa de l'època, al servei de la monarquia, s'encarregava de difondre. De la mateixa manera que a Catalunya circulaven moltes gasetes castellanes, plecs catalans, traduccions de fullets francesos, a Tolosa de Llenguadoc s'imprimien, en francès, fullets informatius sobre temes espanyols i catalans que no deixaven de ser informes més o menys oficials sobre la història del moment, victòries, els progressos de l'armada francesa en diverses operacions militars en les quals l'Empordà, el Ripollès o la Cerdanya eren els principals escenaris de la guerra. Al segle XVII i XVIII la impremta és una eina de divulgació, de provada eficàcia, que els poders del moment s'encarreguen d'utilitzar per a fins propagandístics. Aquestes relacions escrites en prosa, van il·lustrades amb gravats o marques d'impressor. Són fullets que expliquen determinats fets bèl·lics des del punt de vista i òptica de l'"enemic", l'exèrcit francès que cobria el Rosselló, Occitània, Provença, etc. També hi ha notícies del ressò que esdeveniments com ara la Guerra de Successió, podien tenir al país veí. Per a la història de la ciutat de Girona és interessant la *Relation de la prise de Girona par l'Armée du Roi commandée par le Duc de Noailles* [24 de gener de 1711]. El 1710 Adrien-Maurice de Noailles (París 1678-1766), tercer duc de Noailles, fou nomenat cap de l'exèrcit francès a Catalunya i va assetjar Girona fins que va ocupar-la el gener de 1711.

La relació de fullets examinats, amb la cota arxivística corresponent, és la que segueix. Naturalment hi ha en aquesta biblioteca moltes altres relacions, en francès, sobre d'altres temes d'interès hispànic: la batalla d'Almansa; la presa de Barcelona en 1697; entrades d'embaixadors francesos a Madrid; guerres d'Espanya contra Portugal; el setge de Ceuta de 1720, etc., que no són objecte d'atenció en aquesta breu nota informativa.

- *Relation de l'arrivé de l'armée navale du roy au Cadaquiez en Catalogne*.- Tolose, 1641, 8è, FAC 1758 (87).

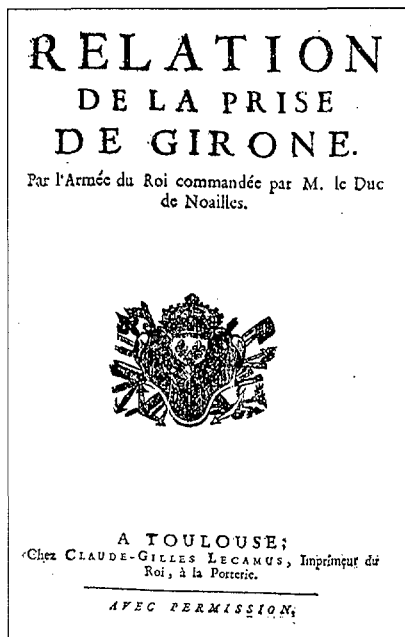
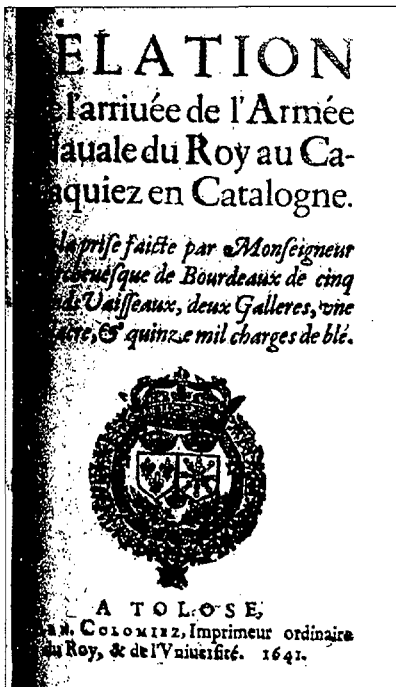
- *Relation du progrès de l'armée navale du roy dans la coste de Catalogne du 24 avril 1641*.- Tolose, 1641, 8º. RÉ.S. D. XVII 781 (48).

- *La prise de diverses places en Catalogne*.- Tolose, 1667, 4º. FAC 292 (71).

- *La prise de la ville de Livia en Catalogne*.- Tolose, 1667, 4ª. FAC 292 (75).

- *Relation du siège et de la prise de Campredon en Catalogne.*- Toulouse [1689], 4rt - Br FAC 216.

- *Relation de la prise de Girona.*- Toulouse [1711], 4rt, FAC 111 (18).

RELATION
DU SIEGE
ET DE LA PRISE
DE CAMPREDON
EN CATALOGNE;

Avec la défaite des Miquelets Espagnols,
par l'Armée de France commandée
par Mr. le Duc de Noailles.

A TOULOUSE,
Chez J. BOUDE, Imprimeur du Roi, des Etats de la
Province de Languedoc, de l'Université, de la Cour,
du Clergé & du Pais de Foix.

Avec PERMISSION

LA PRISE
DE LA VILLE
DE LIVIA
EN CATELOGNE, PAR
l'Armée du Roy commandée par le
Duc de Nôailles. Avec le Siege de
Coulange.

*Ensemble la conversion du Comte de Hebenloë: Et l'Or-
dre du Roy d'Espagne, portant injonction à tous
François de sortir de son Royaume.*

A TOULOUSE
Chez J. BOUDE, Imprimeur du Roi, des Etats de la
Province de Languedoc, de l'Université, de la Cour,
du Clergé & du Pais de Foix.